

Vai trò của Hợp tác xã trong xây dựng NÔNG THÔN MỚI

An Thịnh

Để thực hiện hiệu quả 19 tiêu chí về xây dựng NTM, trong đó có tiêu chí số 13 về đẩy mạnh phát triển các hình thức tổ chức sản xuất tại các huyện, thị xã thì việc tập trung vào nâng cao hiệu quả hoạt động các HTX là một trong những giải pháp quan trọng. Vai trò của HTX thể hiện rõ dưới ba góc độ: Làm tốt dịch vụ cho người dân; Phát triển kinh tế của HTX nông nghiệp góp phần vào việc phát triển kinh tế nông nghiệp, nông thôn nước ta; Là tổ chức trung gian tiếp nhận sự hỗ trợ của nhà nước đối với nông dân.

Thực hiện các chương trình để án xây dựng nông thôn mới tại các huyện, thị xã, các xã; các HTX nông nghiệp đã tích cực tham gia thực hiện chương trình xây dựng NTM, nét nổi bật là tham gia vào Quy hoạch phát triển sản xuất, Quy hoạch thủy lợi, giao thông nội đồng...; tổ chức đại hội xã viên thông qua điều lệ, phương án sản xuất kinh doanh và tổ chức hoạt động theo đúng Luật HTX.

Trong những năm gần đây, với yêu cầu tái cơ cấu sản xuất nông nghiệp, kinh tế HTX đã có bước phát triển mới về số lượng, hiệu quả hoạt động được nâng cao, với đủ các loại hình dịch vụ thúc đẩy sản xuất kinh doanh ở khu vực nông thôn phát triển. Các HTX nông nghiệp đã phát huy được vai trò tập hợp, vận động, thay đổi cách nghĩ, cách làm cho bà con nông dân, ứng dụng có hiệu quả các tiến bộ khoa học kỹ thuật, nâng cao hiệu quả sản xuất và nhất là đã thực hiện tốt việc liên doanh, liên kết, bảo đảm đầu ra ổn định cho nông sản.

Trên một số lĩnh vực, HTX đã mở rộng sản xuất, tạo thêm nhiều ngành nghề phát triển kinh doanh tổng hợp, đầu tư trang thiết bị để nâng cao năng lực sản xuất. Từ đó, góp phần chuyển đổi cơ cấu cây trồng vật nuôi theo hướng sản xuất hàng hóa, mở rộng quy mô sản xuất theo vùng, tăng năng suất, giá trị sản phẩm, tăng doanh thu cho HTX. Có không ít HTX nhanh chóng thích nghi với cơ chế thị trường, tạo sự liên kết, hợp tác với nhau và với các doanh nghiệp, tổ chức kinh tế mang lại hiệu quả kinh tế cho xã viên, góp phần làm thay đổi căn bản đời sống của người dân và bộ mặt nông thôn trong xây dựng NTM. Đây là những hoạt động quan trọng góp phần phát triển sản xuất nông nghiệp, nông thôn. Góp phần thực hiện hoàn thành tiêu chí số 10, tiêu chí số 13 trong bộ tiêu chí Quốc gia xây dựng NTM.

Bên cạnh đó, HTX còn tham gia các hoạt động xã hội trên địa bàn dân cư, xóa đói, giảm nghèo ở địa phương, giải quyết nhu cầu, lợi ích chính đáng của xã viên và người lao động, như đóng bảo hiểm xã hội, thực hiện tốt công tác an toàn vệ sinh lao động - phòng, chống cháy nổ theo quy định của Nhà nước, xây dựng nông thôn xanh, sạch đẹp....

Các HTX ở Vĩnh Long đã từng bước nâng cao chất lượng hoạt động, sản xuất với thương mại, dịch vụ, cung ứng vật tư nông nghiệp, sản xuất giống, đầu tư tạo nguồn nguyên liệu, hợp đồng tiêu thụ nông sản.

Điển hình như: HTX sản xuất và tiêu thụ khoai lang Tân Thành, HTX rau an toàn xã Thành Lợi (huyện Bình Tân); HTX rau an toàn Phước Hậu (huyện Long Hồ); Liên hiệp HTX thủy sản huyện Mang Thít... Các HTX rau an toàn Phước Hậu (Long Hồ), HTX lúa giống Vĩnh Phát (Vũng Liêm), HTX dịch vụ nông nghiệp Xuân Hiệp (Trà Ôn)... đã đầu tư vốn, liên kết trong sản xuất và tiêu thụ với các doanh nghiệp, hoạt động gắn kết giữa sản xuất với thương mại, dịch vụ mang lại hiệu quả kinh tế ổn định cho thành viên. HTX buổi Năm Roi Mỹ Hòa (thị xã Bình Minh) đã củng cố lại bộ máy quản lý, tổ chức lại việc liên kết với 24 nhà vườn trong khâu trồng, chăm sóc buổi Năm Roi theo đúng quy trình GlobalGAP và có phương thức thu mua phù hợp để nhà vườn yên tâm đầu tư mở rộng sản xuất, nâng cao chất lượng và khôi phục thương hiệu "Buổi Năm Roi Mỹ Hòa - Bình Minh". HTX cũng đã xây dựng phương án vay vốn tín dụng để bao tiêu toàn bộ sản phẩm buổi trong vùng.

Như vậy, có thể nói trong xây dựng NTM, HTX có vai trò quan trọng. Thể hiện ở việc thực hiện tốt các hoạt động dịch vụ đã tạo điều kiện cho các hộ viên, hộ nông dân chuyển dịch cơ cấu cây trồng vật nuôi, áp dụng tiến bộ kỹ thuật vào sản xuất, nâng cao năng suất chất lượng sản phẩm. Phối hợp tích cực với địa phương triển khai thực hiện công tác quy hoạch, phân vùng sản xuất, đầu tư sản xuất theo hướng thâm canh, chuyên canh cao. Mở rộng liên kết sản xuất gắn với các cơ sở chế biến, bảo quản. Nâng cao giá trị nông sản đáp ứng nhu cầu tiêu thụ sản phẩm như: sản xuất rau sạch, chăn nuôi và kinh doanh dịch vụ tổng hợp... đem lại thu nhập cao cho xã viên, góp phần thực hiện hiệu quả chương trình xây dựng NTM ở địa phương.

Mặc dù vai trò của HTX trong xây dựng NTM đã được khẳng định, nhưng trong quá trình phát triển, các HTX vẫn gặp không ít khó khăn. Các mô hình phát triển HTX kiểu mới ở Vĩnh Long vẫn còn nhỏ bé, manh mún, cần đầu tư mở rộng; năng lực tài chính của HTX còn hạn chế, kỹ thuật công nghệ chậm đổi

mới, yếu thế trong cạnh tranh; việc liên kết giữa các HTX còn lỏng lẻo, chưa chủ động, khai thác hết tiềm năng lợi thế của mình trong thương lượng, hợp đồng, cần nhân rộng các mô hình liên kết từ đầu tư sản xuất cho đến tiêu thụ sản phẩm.

Để nâng cao vai trò của HTX trong xây dựng nông thôn mới cần thực hiện đồng bộ các nhóm giải pháp sau:

❶ Bổ sung pháp luật, chính sách về kinh tế tập thể trong lĩnh vực nông nghiệp: Hướng dẫn cụ thể việc giao đất không thu tiền sử dụng đất đối với HTX nông nghiệp; hướng dẫn cụ thể thực hiện chính sách ưu đãi thuế thu nhập doanh nghiệp đối với HTX nông nghiệp; Sửa đổi bổ sung Thông tư 06/2004/TT-NHNN và Thông tư 04/2007/TT-NHNN theo hướng cho phép các HTX mở rộng giới hạn huy động tiền tiết kiệm nhân rồi của xã viên; bổ sung các hướng dẫn, quy định để có nhiều HTX nông nghiệp có nhu cầu có thể được vay vốn; bổ sung hướng dẫn về thực hiện chính sách bảo hiểm xã hội cho cán bộ các HTX nông nghiệp.

❷ Tăng cường công tác đào tạo và bồi dưỡng cán bộ quản lý HTX: Tăng cường công tác đào tạo cán bộ đương chức, trước hết đối với những cán bộ giữ chức danh chủ chốt trong HTX, cán bộ nguồn; quy định tiêu chuẩn, trình độ, năng lực đối với mỗi chức danh cán bộ chủ chốt HTX; tránh tình trạng người được đào tạo thì không được sử dụng và ngược lại.

❸ Tăng cường liên doanh, liên kết giữa các HTX với các doanh nghiệp; thực hiện lồng ghép các chương trình phát triển nông nghiệp, nông thôn với mở rộng và nâng cao hiệu quả hoạt động của kinh tế hợp tác.

❹ Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến chủ trương chính sách; pháp luật về kinh tế tập thể đến cán bộ, đảng viên, nông dân, xã viên, các chủ trang trại để tạo chuyển biến trong nhận thức về phát triển kinh tế tập thể.

❺ Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, phát huy vai trò các đoàn thể nhân dân đối với phát triển kinh tế tập thể./